

J A M U
J A M U

Mordýř patří za mříž

Robin Mayer

2. místo

Havlovské aktovky 2024/2025

Soutěž o nejlepší původní krátkou divadelní hru
inspirovanou dílem Václava Havla

Divadelní fakulta JAMU ve spolupráci
s The Václav Havel Library Foundation v New Yorku
a Českým centrem v Paříži

Postavy

Detektiv (dýmku)

Drahoušek (velký perleťový náhrdelník)

Milenec (květinu/motýlek)

Malíř/Starosta (kombinézu/obří hodinky)

Zloděj (zimní čepici/kuklu)

Mrtvý manžel (cylindr)

Každá z postav je všedně oblečena má pouze jeden či dva prvky, které naznačují její charakter. Detektiv má například pouze buřinku/lupu/pršiplášť etc. Mrtvý manžel má kolem krku ceduli a na ni napsáno „Bohatý Manžel“.

INT. Byt

(klavírní znělka)

(Mrtvý manžel a leží celý od krve v nehybné poloze na pohovce s dopisem v ruce. Kolem něj nervózně postávají zbylé postavy)

Detektiv: *(k divákům)* Mít vidle v zádech, kočár bez kočího, smůlu ve štěstí a manžela za milence. To vše si postavy v dnešní hře na vlastní kůži zažily. Ovšem důležité ale v životě není, zdali máte volňásek na kolotoče, ale zdali znáte... kolotočáře. (...) Vážení a milí, dovoluji, abych se vám představil - jsem detektivem této hry a jakýmsi hlasem nad ní. Nyní vás požádám o jediné - uveleďte se a napněte svůj intelekt k rozřešení tohoto kriminalistického rébusu.

...

Detektiv: Nu, pěkná sebranka se nám tu sešla.

(postavy se pořadí do půl kruhu a Detektiv kolem nich krouží, jediné Malíř/Starosta maluje kousek od nich zed')

Drahoušek: Ale my nic neudělali, pane detektiv. Sotva jsme přišli.

Detektiv: Proto jsem tady, paninko! Ale prvně kouknu na mrtvého mrtvého. Doba úmrtí... dneska. A váš manžilek byl očividně... zastřelen, do hrudníku. Naznačuje to obrovská krvavá skvrna na košili.

Drahoušek: Páni, to nám uniklo.

Milenec: Víte, my ještě neměli prostor ho pořádně ohledat.

Drahoušek: Ten dopis, který drží v rukou, nás úplně svedl z cesty! Nešlo náhodou o sebevraždu? Nahlédneme do něj?

Detektiv: Dopis nechme prozatím být. Na něj taky dojde. Teď vás ale musím všechny požádat, abyste neopouštěli místnost. Mezi vámi je totiž vrah!

(zazní dramatický hudební podtón)

Drahoušek: Ach!

Milenec: Ale co vás proboha přivedlo na tuto myšlenku?

Detektiv: To vám raz, dva, tři dokážu. (...) Tak nejprve si musíme říct, kdo z vraždy mohl něco získat? Takže nejprve vy, Drahoušku!

Drahoušek: Já?

Detektiv: Ano, vy byste mohla mnoho získat! Na penězích vám nesejde. To já dobře vím. Ale s Milencem nerušeně dovádět. To už je jiná, vidíte paninko?

Drahoušek: Ale já to nebyla!

Detektiv: Nebojte. Já vím, že nebyla. Na vaši situaci by to nic moc nezměnilo. Máte totiž příliš krátké vlasy.

Drahoušek: Tomu-tomu asi nerozumím??

Detektiv: Krátké vlasy u žen jsou pro podvody nadmíru praktické, neboť upadnutý vlas v domácnosti lze snadno zaměnit za vaše vlastní, takže nikdo nepozná, že patří vašim nápadníkům a naopak. Nejednou vás to už zachránilo, vidíte - paninko?

Drahoušek: Já jsem naprosto v šoku.

Detektiv: A co pak vy, podvodníčku?

Milenec: Já?

Detektiv: Zato vy jste jistě strach z odhalení manželem nejednou měl, co, chlape? Poznal jsem to z toho, že vaše knoflíky na košili...

Milenec: Nesahejte na ně!

Detektiv: Nejsou pravé, jsou na suchý zip!

(Všichni: užasnou)

To vám umožňuje se rychle svlíkat i oblíkat a snadno tak zmizet z místa činu.

Milenec: Ach, máte pravdu. Jsem vinen svou vášní.

Detektiv: Moment, zadržte, já nejsem jedna z vašich milenek. Nezkoušejte na mě tyhle svoje figle. Přestože hrajete navenek člověka velmi éterického a nepraktického, jste nadmíru rafinovaný a věčný! Dokonalý vrah. Tak schválně, co dalšího ještě máte na suchý zip?

Milenec: Ale...

Detektiv: Nebojte, nebudu vás dýl trápit – byla to jen metafora na vaše odnímatelné srdce, chlape.

Milenec: Ach.

(omdlí)

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: To byla úplná freudovina!

Detektiv: Pane malíři, vy jste mi ale bystrý dělník.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Ehm... to já... to já zaslechl v hospodě jen.

Detektiv: Teď mě ale už nepřerušujte. Máme tu co dočinění s tímhleťím vrahem něžných citů. (...) No tak chlape, seberte se.

Milenec: Ach, patřím tam. Patřím do druhého kruhu pekla! Má láska byla vláčena cestou hříchu.

Detektiv: Jasně, Jasně. Navíc podle špatně zavázaných tkaniček u bot, vaše kariéra ve finančnictví je tak rozviklaná, že bych se nedivil, kdyby vás z ní dříve či později vyhodili. (...) To jistě došlo i vám, že? A tak by se vám setsakramentsky hodilo být gigolem paní vdovy vedle vás.

Milenec: Zase do černého! Jak tohle ale všechno víte?

Detektiv: Ale nebojte. Víím, že někdo, kdo takhle mluví je přímo odsouzenej k nekonečným romantickým dobrodružstvím se zadanýma ženuškama. Vy nechcete vyjít ze svého začarovaného kruhu a randit s ženou svobodnou.

Drahoušek: Je to pravda? Takže... takže, tím to mezi námi smrti mého muže končí?

Milenec: Obávám se, že tato zvláštní osoba, má pravdu. Ale Drahoušku...

Drahoušek: Nic neříkej!

(snaží se odejít, mezitím Zloděj dojde k příborníku a začne se v něm přehrabovat)

Milenec: Pokud se znovu vdáš, tak...

Detektiv: Prosím vás, nikdo nesmí opustit místnost! Ještě jsme neskončili.

Drahoušek: Kdo tedy zabil mého manžela?

Detektiv: He, he. Ještě vteřinku, paninko. Zbývá nám tu ještě jedna osoba.

Drahoušek: Kdo?

Detektiv: No přece támhle v koutě.

(po chvíli si Malíř uvědomí, že se všichni dívají směrem k němu)

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Ale co já s tím mám co společného, šéfičku?

Detektiv: Hmm, držíte se své role opravdu povedeně. Dokonce jste pokoj už téměř vymaloval... ale... co to máte tak velkého tam u rukávu?

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Ehm... to je jen boule na ruce, šéfé... od farchy.

Detektiv: Vypadá to jako hodinky. A to ne zrovna malé.

Drahoušek: Prosím vás, takhle velké hodinky člověk pracovitý k práci přece mít nemůže!

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Ále, kde bych na ně vzal...

Detektiv: Pšššt. Potichu.

(tic, tac,...)

Detektiv: I to tiká jako hodinky.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: To mě, to mě jen vržou zmožený klouby.

Detektiv: Aha, aha... rozumím. A tak... co říkáte na zvýšení mateřského příspěvku?

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Já? Ehm. No teda... Ať si najdou pořadného chlapa! Totiž...šéfíku to ne já. Mateřská je supr!

Detektiv: Ah! A podpora v nezaměstnanosti?

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Kdo nedělá, ať nežere... totiž, ne, ne to jsem nechtěl...

Detektiv: Myslím, že všichni máme jasno. Muž v tomto převleku malíře pokojů je prachobyčejný pravicový politik...

Všichni: Ó, ne!

Detektiv: V současné době starosta tohoto města.

Detektiv: A hádám, že nebudu daleko od pravdy, že když rozepneme jeho monterky spatříme tmavomodrý oblek s kravatou a obrovskými nehezkými hodinky. Tak prosím!

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: No, dobrá. Dostal ste mě. Jste teda dost chytřej, detektiv!

Detektiv: A nyní konečně rozhřeším onu odpornou vraždu! Vy, jakožto starosta jste dnes ráno navštívil zesnulého. Postavte se prosím sem ke dveřím. Výborně, děkuji. Chtěl jste na něm cosi nekalého a pan zesnulý vám, podle jeho výrazu ve tváři, odmítl vyhovět. Vaše slovní zastrašování nestačilo a tak jste na něj namířil svůj revolver.

Drahoušek: Pozor má ho za opaskem!

Detektiv: Ty prevíte, honem sem s ním! (...) Děkuji, vám paní Drahoušku. Pane záletníku, mohl bych vás poprosit?

Milenec: Ale jistě.

Detektiv: Před zraky všech vyjměte z revolveru bubínek a dokažte tak, že v něm opravdu jeden náboj chybí.

Milenec: S radostí. (...) Opravdu. Jeden schází!

Drahoušek: Takže jste skutečně zabil mého manžela!

Detektiv: Né tak rychle. Přesnější by bylo, kdybychom řekli, že tento revolver zabil vašeho manžela.

Drahoušek: Tomu nerozumím...

Milenec: Copak starosta nestřílel?

Detektiv: Ale to jsem neřekl, že starosta nestřílel...

Milenec: Žádám vás, přestaňte si z nás tropit blázně a přejděte k věci pane.

Drahoušek: Tak jak to tedy bylo, když střílel starosta, ale manžela podle vás teda nezabil? Nebo, co se nám tím snažíte říct. Měl snad komplice?

Detektiv: He, komplice. To prosím ani ne. Přesto mu někdo v týhle místnosti s vraždou dopomohl. A ten někdo si teď prohlíží v zásuvce stříbrný přibory, pro které si brzy jistojistě přijde!

Zloděj: To, né co já! Hodnotu nemají tyhle vůbec.

Detektiv: Jen ten příborník hezky nechte a pojdte k nám blíž. Vy, pane starosta se hezky postavte semhle před dveře, a natáhněte ruku směrem pohovce, jako byste tím směrem mířil zbraní. Dovolíte, paninko, půjčím si od vás jako rekvizitu banán, aby to bylo názornější. Uchopte banán do ruky a zamiřte, pan starosta.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Ale já nevím jak. Nikdy předtím jsem to přece nedělal.

Detektiv: Jen to zkuste. Táákhle. No a vy pan zloděj, běžte za dveře a až dám znamení, opatrně je otevřete. Připraveni?

Drahoušek: No, tohle.

Detektiv: Zamířit. Dveře otevřít!

(vrznutí dveří a chvíle rozpačitého ticha)

Drahoušek: Asi jsem mrkla, můžete to prosím zopakovat?

Detektiv: Ženská, děláte si blázně? Na tom není, co nevidět! No dobře, tak ještě jednou, hoši. Zloděj za dveře, banán zamířit a...

Milenec: Není třeba! Už je mi vše dočista jasné!

Detektiv: Bezva, tak povídejte.

Milenec: Je to dočista prosté až to člověka mate, neboť zatím hledá kdovíjakou složitost, drahá. Pan starosta, ve snaze vystrašit Alberta na něj neškodně namířil zbraň, když v ten samý moment se do místnosti vkradl zloděj, který otevírajícími dveřmi zavadil o pravý loket pana starosty a ten úlekem zmáčkl spoušť a svým způsobem omylem Alberta zastřelil.

Drahoušek: Jak omylem? Vždyť to vůbec nehraje roli, jestli omylem nebo ne!

Detektiv: Výborně, pan sukničkář! Nepřemýšlel jste o kariéře u soukromého detektiva? Tam je pro vzletné, romantické i patetické povahy vždy místa dost! Od té doby, co mě opustil můj kumpán, utápím svůj žal ve whisky a hazardních hrách.

Drahoušek: Tak posloucháte mě vůbec?! Bavíme se tu o vrahovi mého manžela!

Detektiv: Ale prosím vás, paninko. Do teď vám jeho nepřítomnost nadmíru vyhovovala a teď pro něj budete snad i plakat.

Zloděj: Nic já neudělal ale!

Detektiv: Všichni se uklidněte, je zcela jasné, že vyděračem i vrahem je osoba s banánem v ruce, jinak už ho můžete odložit, a bude za to náležitě potrestána!

Zloděj: Zaplať bůh pán!

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Ještě na okamžik.

Detektiv: Teď je ale moje chvíle!

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Zadrž mladej a hezky poslouchej. Je přece demokracie ne? Člověk si může říkat, co chce. Takže já bych rád, než budu z čehokoliv křivě obviněn, podal svoji upřímnou verzi příběhu. Naše společnost...

Detektiv: To není třeba, máte právo nevypovídat.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Naše společnost je...

Milenec: A někteří by do konce neměli mít právo vypovídat.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Naše společnost je nemocná. Protože se snaží o to rovnostářství. Prostě smazaly se třídy mezi lidma. Historicky to tady bylo, tisíce let. Vždycky, tady tisíce let, byly kasty. Byly tady třídy lidí. A my furt máme pocit, že to do moderní společnosti nepatří. Tak buď je moderní společnost povrchní, pokrytecká a lživá. Nebo si prostě řekneme, že mezi lidma jsou rozdíly. A každý má mít to postavení, který si zaslouží. Který si vydobyl a nemá za to být jakkoliv perzekuován. To je prostě zásadní.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Zkrátka každéj na to má stejných čtyřadvacet hodin! Já a vrah? Podívejte se, jak vypadám, copak bych mohl... tohle nařčení vůči mně je absurdní, vždyť se podívejte, jak vypadám. Tohle! Tohle! Tohle je pravý kriminálník – je v černém, má rukavice, páčidlo a vsadím se, že ta hučka co má na hlavě je ve skutečnosti kukla a mezi námi, tato pofiderní osoba s ní určitě nemá v úmyslu jít lyžovat.

Milenec: Ale prosím vás.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Tak stáhněte mu jí! Je to jasný důkaz o mé nevině.

Detektiv: Už toho bylo dost, chlape.

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Copak nemám snad žádná práva. Tohle je jasný důkaz spiknutí vyšších osob v pozadí proti mé osobě!

Drahoušek: Tak stáhněte tomu zloději tu čepici, když o to tak prosí.

Detektiv: Ach, dobrá tedy...

Zloděj: Prosím, ne, ne!

(čepice se stáhne a rázem je z ní kukle)

Všichni: Áha!

Malíř/Zkorumpovaný Starosta: Tak vidíte! Jasný kriminálník, slušný člověk kuklu do společnosti nenosí. Od začátku jsem vám říkal, že jsem nevinný! Podle zákona byste správně měli zatknout tuhle osobu pochybných mravů, která se sem vloupala!

Drahoušek: Tak na co ještě čekáte?

Zloděj: Ale, ale!

Detektiv: Obávám se, že má pan starosta pravdu. Nemůžu už déle přehlížet vaše zločinecké sklony. (...) Vidím právě příchozího policejního inspektora za scénou. Pane inspektore, zatkněte tady toho muže pro podezření z vraždy a násilného vloupání!

Zloděj: Nevinný ale já jsem!

(pokusí se o útěk)

Drahoušek: Snaží se uniknout oknem!

Všichni: Chyťte ho.

(Zloděj je násilně odveden za scénu)

Drahoušek: Konečně je ten lump pryč z mého bytu. Zbyla tu ale ještě jedna nevyřešená záhada... co se píše v tom dopise, který drží můj drahý zesnulý v rukou?

(zašramocení dopisem)

Milenec: Ha-ha, to je tedy opravdu nevídané.

Drahoušek: Co se tam píše?

Milenec: Jen všichni nakoukněte! Je to smlouva pyramidové dohody!

(Všichni propuknou ve familiární smích a Detektiv přejde opět do popředí)

Detektiv: A tak jste to slyšeli sami, milí posluchači. Zákonem, tím se jako společnost řídíme, ale tomu, čemu se říká spravedlnost, tomu se už dostává opravdu stěží. Zkrátka a dobře: zákon tvrdí, aby všichni bez výjimky platili za kolotoče, ale měli by za ně platit i děti?